

FOGLATAT: Magyarország (kinevezések's elöljártások; budapesti napló; magyarjátékszin; időjárás; budapesti állóhid ügye (vége); m. gazdasági egyesület (vége); különféle: az esztergomi romok fölépülése; galiciai juhász-képző intézet; irsairanymenyekző; adakozások a vízkárvallo-tak számára; 's a t.) Amerika (a' választások Van Burenre kedvezők; ujjorki javaslat a' kereskedési tárgyban; 's a t.) Syanyolország (Zajos éj Madridban; vérfelenetek Murciában's Alicanteban; Quiroga fölszólítása a' nemzetörséghez; Beira hgnó 's az asturiai hg személyleírása; Valencia's Madrid ostromállapotba helyezve; Munagorrit nem bocsátják Bayonneba; 's a t.) Anglia (montreali hírek, londoni vélemény Durham fölszólításáról; Wellington hg balesete; békebírói kemény ítélet, 's a t.) Franciaország(algíri 's constantinei hírek; 's a t.)

Magyarország.

Öcs. s ap. k. f. Palugyay Im. kassai püspököt nyitrai megyés püspök-ké, Szitovszky Ján. rozsnai püspököt pécsi püspökké's Ocskay Antal nváradai kan., baczi püsp. s m. kir. helytart. tan. kassai megyés püspökké; Klein Fer. kopronai lelkész moiki, s Rakovszky Ján. zólyomi lelkész rocheniczi címzetes prépostokká; Desseffy József tiszántúli (debreczeni) kerületi táblai val. ülnökké; Tressinszky Ferencz m. kir. helytartósági titoknokot pesti kir. tud. egyetemi könyvnyomtató-intézeti igazgatóvá nevezni, s fizetését különös kegyelemből 300 pfgó forinttal szaporítani; végre Matulay Dániel selmeczbanyai kam. ügyvéd's főkamragrófsági tbíró nyugalmazását helybenhagyni méltóztatt. (H-k.)

A' m. kir. udv. kamra Truex József tiszaujlaki sómázsamester'ta' bustyaházi sószállító hivatalhoz ellenőrré alkalmazá. (H-k.)

Budán néhány nap előtt esti 8 óra tájban egy fiatal férfi nyakából ki akarva valamely kóbor lovagja a' sötétségnek kanyarítani köpönyegét; a' köpönyeges nem vevé a' dolgot tréfára's néhány jól alkalmazott kézzel fogható okkal csakhamar futásra kényszeríté azenyves kezű hóst. — Nemzeti szinpadunkon f. hó 21kén adaték: „A' pesti pajkos jurista's, vigj. 5 felv. írta Kotzebue, ford. Baranyi Péter. 22kén „Ligeti kastély“ drámai enyelgés 1 felv. és „Motty Sámuel nevezetes mimikus és alcid“ első testgyakorlási mutatóvnyit adá. Averino a' budai szinpadon tetszett nyakszegő társaságát lépteti azon helyre, hol Shakspeare és Schiller embereinek kellené jární föl's alá, a' magyar színház pedig Motty Samut, kit már megunt Budapest nézni Rappo társaságában lépteti föl. Pénztekintetből menthetni ugyan illyesmit, de ez esetben az sem igen vala várható, mert a' budapesti közönség utíg látta már Averino rendkívüli mutatóvnyit, 's most Bononak még óriásibb mesterségét bámulja inkább. 23kán Szigligetinek „Vazul“ történ. drámája 4 felv. jöve szinpadra. — Néhány nap óta időjárásunk megváltozott, a' légmérsék az év mostani szakát tekintvén, lágy's ezenkül rendkívül ködös, és majd mindennap eső növeli utcáinkon a' sarat, melyet az eső után rendszeren támodni szokott szél föl sem képes szikkasztani, 's már újra megnyílnak az ég csatornái. E' kellemetlen idő igen egészségtelen, 's az idegláz számos beteget ragad el. —

Pesti gyapjú-tár-egyesület. F. é. aug. 29ke óta érkezett gyapju Hrabovszky Sánd. uréval 332,378 font; elkelt ugyanazon nap óta maig: Csáky Károly gr., Teleki-Mészáros grnő; Károlyi Lajos gr., Szirmay Sándor gr., Lónyay László, Vladár József's Keczer Tamás uraké, összesen 291,526 font. Pest, nov. 20kán 1838. Liedemann J. S. Frid.

(Dunai állandó-hid.) A' IX. ülésben (f. eszt. sept. 3kán) a' szerződés pontjai vitatásában, a' 2dik pontnál azon észrevétel tetetvén, „hogy miután a' további szerződés által meghatározandó kiváltságos esztendők meghatározására a' vállalkozó társaság által viselendő teher mennyiségét, ha nem is legszorosab értelemben, de legalább közelítőleg tudni szükséges, e' részben pedig az építési költségek előleges följegyzését, oda a' két város kármentesítése fő alapul szolgálhatna, mindaddig semmi további egyezkedésnek helye nem lehet, míg ezen, a' kötetendő szerződés fő alapjául szolgáló, adatok a' küldöttség elibe nem terjesztetnek. Melly észrevétel következtében a' küldöttség b. Sinát és általa a' vállalkozó társaságot arra fölszólítandónak ítélte, hogy mind az építési költségek előleges följegyzését, a' mennyire még eddig meg nem történt, bemutassa, mind a' két város kármentesítését tárgyzó ajánlását ezen küldöttség előtt kijelentse.“ Erre Sina György b. ur feleletül következő nyilatkozást nyújtott a' küldöttséghez, oda kapcsolván Clark ur levelét a' hid körülbelüli költsége felől. „Főmélt. orsz. Küldöttség! A' főmélt. orsz. Küldöttség részéről nagymélt. m. kir. főlovászmester's főispán Batthyány Imre mint helyettes elnök ur által tegnap előszóval hozzám intézett azon fölszólítására: nyilatkozatnám ki, mily kárpótlást szándékozom a' két városnak adni? szerencsém van ezennel válaszolni, hogy miután én az e' tárgybani törvény 6dik Sát, és a' főmélt. orsz. Küldöttségnek ide tartozólag m. évi jun. 12kén tett határozatát akkép értettem, miszerint a' kérdéses kárpótlás meghatározása kirkekeztől egy részről a' két város, más részről az egybeállandó részvényes társaság közt történendő egyezkedésre, ennek barátságos uton netalan nem sikerülése esetében pedig a' föltörvényszékek rendkívüli bíróságára hagyatott; én ennél fogva eddigelé nem tartottam idején lenni azon kárpótlás meghatározására megkivántató és minden esetre hosszabb időbe telendő lépések és adatszerzésekről gondoskodást, hanem azt hittem's hiszem, ezen kárpótlás meghatározása a' tisztelt városok és a' részvényes társaság közt csak azon időben történhetik meg, mint aug. 20kán költ legújabb nyilatkozásomban a' kötelezések 2dik pontjában volt szerencsém előadni, mikor már végkép el lesz határozva, hogy Buda's Pest állandó egybekapcsolatása reám bizatik, azaz a' főmélt. orsz. Küldöttség, és a' részvényes társaság közt, mellynek képviselője vagyok, tökéletességre menend az egyezés. Mi okbul nem is vagyok képes az adandó kárpótlásnak akár módja akár mennyisége felől idő előtt nyilatkozni a' nélkül, hogy csak gondolom-formán teendő kijelentéssel vagy a' részvényes társaság létét ne veszélyeztetném, vagy ellenkező esetre a' két városnak tán arány fölötti várakozásába ne ütökzném. Ha azonban a' főmélt. orsz. Küldöttség azon nyilatkozást azért kívánja tőlem, hogy a' két városnak adandó kárpótlást is némi alapul vehesse a' részvényes társaságnak engedendő kedvezések meghatározásánál; méltóztassék, kérem alázattal, saját bölcsesége szerint, minden innen talán később a' két egyezendő fél bármellyike ellen vonható káros következtések nélkül, valamely körülbelüli számolást fölvenni, miután ugy is a' városokkal kötetendő egyezés előtt e' pont, szintugy mint a' katonai raktárok és a' hidhoz tartozandó vas és egyéb anyagszerek vám nélküli behozathatása iránt nyerendő legfelsőbb helybenhagyás, és még egyéb jelenleg bizonyosságot nem nyújtó

körülmények is biztos és szorosan meghatározott számolási alapul sem a' főmélt. orsz. Küldöttségnek, sem magamnak teljességgel nem szolgálhatnak, hanem mind ezt kockázatnúi kénytelen vagyok. Mi az ugyanez alkalommal kívánt részletes költségvetéseket illeti, azokat szerencsém van Clark urnak 'l. alatt ide csatolt nyilatkozásában előterjesztetem. Ha azonban még ezek sem lennének kielégítők, mit lehetőnek gondolhatok, mert saját számolásimra sem elégségesek, ugy hogy számításomat magam is általán véve csupán csak jó szerencsére, és a' két város valahai nagyobb kifejlésére alapíthatom: azon esetre méltóztassék a' főmélt. orsz. Küldöttség Clark urat személyesen kegyes színe elibe idézni, kit én legfőképp e' végett hittam meg ez uttal Angliából, hogy minden hozzá intézendő kérdésre legjobb belátása's lélekismérete szerint felelhessen. Célzszerűnek tartom még ez alkalommal a' főmélt. orsz. Küldöttség kegyes figyelmét még némelly pontokra kikérem. Ugyanis: Clark ur költségvetéseiben az ő saját művészi díja, melly számos egyéb neki adandó kedvezményen kívül, ugymint: utazási jutalmak, uti költségek, nap-díjak's a' t. az egész építési költségnek 5 pcentjét teszik — továbbá föl-ügyelőinek díjai sincsenek bele foglalva, mik legjobb esetben 250 ezer pfgó forintra menendnek. Ezentul a' kiadandó minden tőke kamatait hasonlólag számba kell vennem, minthogy a' részvényesek nem fognak több esztendőig kammat nélkül maradni akarni. Igaz ugyan: a' kamatok nem járnak füstint az egész summától, a' részvényesek csak időszakonként fizetve be, más részről azonban fölvéve, hogy a' hidépítés kedvezetlen telek esetére minden iparkodás, és jó akarat mellett is — mellyet kétségbe hozni nem lehet, mert saját érdekem kívánja a' munka minél inkább siettetését — négy év helyett 5,6 évre is terjedend, ezen időbeli kamatok általános közep száma igen tetemes mennyiségre rug. Továbbá egy tartalék-pénzalapot is szükség mult aug. 20kán benyújtott nyilatkozásomban foglalt kötelezések 4dik pontja értelmé szerint alkotnom, mire nézve annak idejében az illető előterjesztést megteendem. Ide járul még, hogy már eddigelé is 70,000 pfgó forinlnál többet kiadtam előköltségül, és hihetőleg még szintannyit kénytelen leszek költeni, mielőtt az építettség foghatnék. Végre törlesztő pénzalapról (Tilgungsfond) is kell gondoskodnom a' részvényesek számára, kik a' kamatokon kívül tőkék valaha visszatérülésére is igazságosan számot tarthatnak. Ha már mind ezenkivül a' főmélt. orsz. Küldöttség még a' városoknak adandó kárpótlást, az előre nem látható esetekre számított költségeket, mellyek legesekélyebb építéseknel is előfordulnak, és a' jelen munkánál szintolly elkerülhetlenek, mint azok mennyisége bizonytalan, 's végre a' föllálandó hid kezelési költségét (Regiekosten) is 's a' t. k. tekintetbe venni, jó formán kifog tetszeni, hogy a' vezérletem alatti vállalat pénzügyi része fölötté kétséges, és részéről legnagyobb szemséget, a' munka bevégeztével pedig legszigorubb gazdálkodást kívánand meg, hogy a' részvényesek legalább ne károsodjanak. Mik után e' rövid de becsületes szándéku nyilatkozásom kegyes fogadtatásáért esedeztvén, legmélyebb tisztelettel maradok a' főmélt. orsz. Küldöttségnek. Pest, sept. 6kán 1838. alázatos szolgálója b. Sina György m. k. — Clark levele. „Mélt. b. Sina György urhoz. Pest, sept. 6dikán 1838. (Angolból fordítva.) Uram! A' Báro ur azon kívánságának: késziténék a' pesti Dunán építettni javasolt két oszlopu láncc-hidra szorosab költségvetést, ügykezni fogok ezennel megfelelni, noha már ezelőtt kijelentém, mikép az említett költség 300,000 font sterlingre fogna menni, melly számolásom olly kimerítő vala, mint a' javasolt munka természete, és akkori saját vizsgálattim's tapasztalásom engedék. Mióta azonban Plews és Slater urak a' különféle kőbányákat Buda's Pest környékén's messzebb is megtekintvén, és a' Duna jegét's áradásait is mult mártziusban személyesen látván, észrevételeik eredményit velem közölték; én érett megfontolás után bizonyos vagyok abban, hogy bárkinék is lehetetlen tökéletes bizosságu költségvetést késziténie olly nehézségű és nagyszerű munkára, mint a' kérdéses építés, melly folyama közben hihetőleg Európa egyéb folyamainak egyikén sem találkozó baleseteknek lesz alávetve. Mielőtt a' tárgyzó fognék, mintegy mentségül, miért nem nyújthatok ez uttal is a' jelenlél bővebb kimutatást, előre kell bocsátanom, hogy Magyarországnban hasonló nemű és terjedelmű munkának, melly mintaul szolgálhatna, még nem létezése, továbbá a' belföldi lakosok tapasztalatlansága, 's jó utak és segédszereknek, mellyekben Anglia bővelkedik, hiánya, fölötté nehezítik olly részletek előleges meghatározását. De Angliában is, hol annyia a' tapasztalás, számos közmunka sokkal meghaladja az előszámolást, mire nézve például csak a' még be nem végzett London és Birmingham közti vasutat említem, melly már is egy millió font sterlinggel multa föl az előlegzett summát, és tán még egy millióval mulandja föl azt, mielőtt tökéletesen elkészül. Illy eset azonban még az általam eddig végbevitt munkáknál nem fordult elő, azok általán véve az előleg kivetett summán túl nem hágván. De az itt számdékolt építésre nézve köteleességemnek tartom Báro urnak ez uttal kijelenteni, hogy a' költség még nagyobb leend, mint az általam először kimondott summa, 's a' Báro urnak 355,000 font sterlingre is el kell készölve lennie, ha magának és magamnak becsületére, az ország díszére's azti közönség megelégtülésére szolgálandó hidat akar állítani. Azon hozzám intézett kérdésre nézve pedig: vajjon kezeskedném e' arról, hogy a' fölépülendő hid valóságos költsége 400,000 font sterlinget nem haladand felül? és vajjon bizossan állíthatom e, hogy a' munka 6 év alatt el lesz végezve? őszintén megvallom: sem az egyikért sem a' másikért egyáltalában jót nem állhatnék, noha reményem, hogy kedvező körülmények mellett, és ha Báro ur helyi ismeretei-és saját ügykezetinél fogva képes leend a' megkivántandó anyagszereket's a' t. a' kiszabandó időhatárookra akképen előszerezni, miszerint a' munka szakadatlanul folyhasson, ez az említett summával és idő alatt tökéletességre vitethetik.

A' föntebbi költség-növekedést az itt következő körülmények néhány vagy mindnyája okozandja, ugymint: az építvény nagyobb szilárdsága és magassága, a' zárgátok (coffre dams) sokkal nagyobb bizossága, mellyet a' mult mártziusban volt legközelebb's azelőtt soha nem tapasztalt árvíz tett szükségessé; a' kő és épületfa árának növekedése, ha azok nagy mennyiségben, igen nagy darabokban, és aránylag rövid idő alatt kívántatnak, és mellyek ára kétségkivül már csak azért is főlebb menend, mert fogyasztatásuk szaporodik; a' kőbányák kiterjesztése végett teendő előkészületek, az azoktól a' folyam partjaig vezetendő vasutak, és különös tárgonezák és hajók kőbördásra, költség-gépeknek és erőműveknek Angliából hozatása, 's itteni fölláttatása; angol

munkások magas díjai, azoknak családjaikkal együtt tartása téli hónapok alatt, midőn a munka nem folyhat, a vasnak Angliában legújabbán igen változott ára, ide járulván még azon lehetőség is, miszerint a munka folyamata közben a szokottaknál keményebb és ekkép a munka végbevételét nehezítő telek járhatnak. És mind ezt, mit előszámálék — kivéve a szilárdság és magasság növekedését — nem lehet szoros számokra vonni, vagy pontosan meghatározni, s tulajdonképp az előre nem látható esetek sorába tartoznak, mikre a fölhozott okoknál fogva s Báró ur saját beláthatása szerint is a kérdéses munkánál sokkal többet kell számítani, mint közönségesen szokott történni. Helyén lenni gondolom végre itt még megjegyezni, s Báró ur figyelmébe ajánlanom, hogy a munka végeztével számos szereknek lesz birtokában, u. n.: különféle szerszámok, műszerek, emelőgépek, különös hajók's gőzerőműveknek, melyek eleinte tetemes költségbe kerülén, végre haszonvehetetlenné válnának. W. Tierney Clark s. k.

Költségvetés: Vas	92120	font	sterl.
Hozatalbér vízen, szárazon, és kármentés Pestig	23000	—	—
Oszlopok	110000	—	—
Híd-út	6000	—	—
A' lánczók egybekapcsoltatása	10000	—	—
Zárgátok	50000	—	—
Karók az alapokra, és vízszivattyuzás	10000	—	—
Parapet-falak, lámpák, hajóvonó utak 's a' t.	9800	—	—
Gőzerőművek, emelőgépek, húzó műszerek, — és munkások kihazozatala Angliából 's vissza	7800	—	—
	318720	—	—
Száztól tíz, előre nem látható esetekre	31800	—	—
	350520	—	—

W. Tierney Clark s. k.

A' h. g. a z d a s á g i e g y e s ű l e t közgyűlési határozatai. (Vége.) 6) Egyesületi képviselő Török János ur az eszterházi gyárból egy süveg tisztított repaczkrot terjeszta alkalmas fóbrással és mottóval ékesítve az egyesület tudományos vizsgálata alá; melly becses küldemény a' jelenvolt részes tagok figyelmét különösen magára vonván, köszönettel fogadtatott, s valamint édanyagi tartalmára, úgy vegyületére nézve is vizsgálat alá fog boesáttatni. 7) Az egyesület állattenyésztési foglalkozásának sora jövő évre meghatározatván, ez maga idején külön fog kihirdettetni. 8) Nehány tagnak képviselőkké választása után a' gyűlési tanácskozásokat gazdasági tárgyú értekezés fejezé be. Ugyanis köztiszteltetére méltó hazánkfia Schams Ferencz ur, ki a' borismertető egyesület által a' bortermesztés ügyében kiküldve legközelebb Németországban utazott, ezen utazása közben gyűjtött gazdasági tapasztalatit közölte. Tárgyai a' cukorrépatartás, cukorgyártás, külföldön divatos homlokiga, (járóm helyett) házfedél-építés, s annak tüzelési mentesítése. Érdekes volt a' tudós férfiú előadása, érdekesek azon észrevételek 's jelentések is, mellyeket az iméntiek folytában András György gr. és Bujanovics Eduárd ur részint saját kéréseikről, részint mások által eszközölttekről tettek, igérvén a' gyűlekezetenek, hogy azok sikeréről bővebb értesítést fognak szerezni; mellyek az előadottakkal együtt a' gazdasági Tudósításokban terjedelmesebben lesznék olvashatók. Kélt Pesten, nov. 20kán 1838. Kaeskovics Lajos s. k. gazdaság-egyesületi titoknok.

Piume, nov. 8dikán: A' szenvedő emberiség bajain enyhíteni, szoros kötelessége mindnyájunknak, de különösen azoknak kik olly pályára szánták magokat, melly hatásuk főczéljaul a' társaság egyes tagjainak élte, egészségé 's testi épsége fölötti tudományos örökösödést tűzé ki; s dieséret és hála annak, ki e' nemes úton hivatása egész körét pontosan, lélekisméretesen iparkodik betölteni, s a' szükség perczében nem csupán tudománya, készsége 's jártasságának, hanem segédszereinek rögtön használatával is képes előállni! Illy hálát, illy dieséretet érdemel a' szenvedő emberiség nevében tud. Rivelli József ur sebész mestere, s Piume városa 's kerülete rendes sebésze, ki pályáján szent hivatásához híven haladván, hogy főleg az ügyefogyott szegény betegeknek annál gyorsabban enyhíthessen bajaiton, magát nem csupán a' szükségesb sebészi mű-, hanem a' minden kigondolható bajon segíthetésre megkívántató gyógy- 's ruhaszereket is nagy 's mondhatni pazar költséggel megszerezvén, azokat sebészi szobájában, mellyet a' sebésztől napjainkig tudósan értekező szerzők jeles munkáinak gyűjteménye is ékesít, — kitűnő gondnal 's eszmeveléssel föl, úgy, hogy midőn rögtön segélyre van szükség, azt perczenkint előveheti 's használhatja, nagy megnyugtatóására minden emberbarátnak. Hogy ezekről tiszta fogalmat szerezhessünk, látnunk kell az ő sebészi szobáját, mellyben, ha belépünk, nem tudjuk: vajjon a' derék tulajdonos tág ismeretét, nemes bőkezűségét eszáljuk e inkább, miket a' műszerek, könyvek és bouztudományi képek első pillanatra arulnak el, vagy azon ritka csint, azon észszerű rendezetet ama műtárgyaknak, mellyek tudománya gyakorlatára, s' nia' dologban fő, szüntelen, rögtön 's azért legnagyobb sikerrel gyakorolhatására elkerülhet enül megkívántatnak. — Láttá e' szobát Bindocci 's a' derék sebész érdemeit egy szép stanzában magasztalá. De habár nem költő is az ember: a' derék Rivelli buzgalmát 's érdemét, minden költői mámor nélkül kénytelen az emberiség jóllétét ohajtó érzetében elismerni 's hirdetni magyar közönségünknek 's meggyőződését azon forró kívánattal zárni: vajha e' nemes példa buzdítsa honunk sebészeit arra, hogy költséget 's fáradságot nem sajnálva ügyekezzenek a' derék Piumei sebészt utánozni, s' magokat a' szenvedő emberiség hálájára olly nagy mértékben, mint ő, érdemesíteni!

KÜLÖNFÉLE: Esztergomi hiteles tudósítások szerint a' mult tavaszi árvíz által szétdúlt házak közül 261 már egészen fölépült, 313 pedig annyira elkészült, hogy a' tulajdonos lakhatik bennök 's nagyobb részint egy v. két szellérnek is adhat szállást; 139 ház még egészen romban hever 's ezek fölépülhetését csak jövőre reményelhetni. — F. hó 18kán Irsa lakosi (Pest megyében) ritka ünnepély tanuji valának; Neszveda János ottani lelkes ugyan e' napon tartá hivatalába iktatását, s' ugyanazon alkalommal Lieszkovszky Miklós és neje Záborszky Judit, házasságuk 50dik évnapját ünneplék. — F. oct. 25kén ment véghez Rozubowiczében, Pawlikowszky Konstantin juhász-iskolájában az első próbatét. Galícia valóban örvendhet e' közhasznú intézetének, s' a' jelenvoltak nagy száma nyilvánosan tanusítá, hogy közrészvétellel viseltetik a' közönség iránta. A' két jelölt, Bereza és Weglowszky, vallástudományban, ollyasban és számolásban, mint szinte a' juhokruli általános tanban, olly szép haladást bizonyítanak, hogy azonnal juhászati ügyelőként használhatni őket, mi annál inkább válik böcsületükre, az intézetnek pedig dicsére, mivel ugyszól-

ván egyenesen az ekeszary mellől jutának az érintett iskolába. Ismét új tanúság ez arra, milly nagy mértékben képes oktatást elfogadni az ember, még az első ifju éveken túl is. Haa' képező intézetek általánosán véve minden művelt ember figyelmét magukra vonják, mivel azok az embert jobba, ügyesbbé, s' a' társi viszonyokra nézve használhatóbbá teszik, úgy a' rozubowiczei juhásziskola legnagyobb figyelmére 's követésre méltó magyar gazdáinknak is, mert a' juhnevelésre 's tenyésztésre rendkívüli hasznót áraszt, midőn kevés költséggel olly juhászati ügyelők készíttetését eszközözi, kikre megnyugvással bízhatja nyáját a' tulajdonos. — Az árviztül károsultak fölsegélésére következő adakozások érkeztek a' nádor ő cs. kir. főhűségéhez: Bécsből a' m. kir. udv. kancellária útján 3619 fr. 52 kr., Varasd megye küldött 1978 fr. 4 1/4 kr., Zala megye 52 fr. 36 1/4 kr., és Benkert Antal az árviz leírása után bejött jövedelemből 200 fr., mind pögöben.

A m e r i k a.

(A' választások folyvást Van Buren részire történnek. Egy ujjorki lap javaslata kereskedési tárgyban.) A' választások alkotják jelenleg az egyesült státusokban a' főtárgyat, s' a' figyelmet annyira kötve tartják, hogy még a' kereskedési érdekek is visszavonulnak előlük. Mint Pennsylvania 's Ujjersey státusban határozólag Van Buren pártja győzött, úgy győzend, legalább igen nagy bizonyossággal reménylik, Ohio és Ujjork státusokban is. A' jelen kormány hi' etőleg még jó darabig megmarad a' státusigazgatásnál; ezen Van Burenre nézve kedvező választásokat szülő közvélemény a' bankok részvényeit szerfölött esökkenti. — Charlestonban még folyvást dühöng a' sárgaláz. — Egy ujjorki lap' következőleg ír: „A' legközelebb angol parlamentben a' gabnatörvény leend vitatási legfőbb tárgya; miért is kedvező pillanat nyílik az egyesült státusok kormányának, Angliával új kereskedési szerződés iránt alkudozásra lépni, melly egészen a' viszonyosság elvén alapuljon, azon elven t. i., miszerint britt kézműveikért az amerikai kikötőkben 's amerikai gabnaért az angol réveken kölesönösen 10től 20 pCent fizetessék. Jövendőben Angliának szükségé leend élelmi-szerekre; ne vásárolja hát ezt Európa éjszaki résziből, mert ez úgy sem veszi az angol kézműveket. Mi amerikaiak azonban örömmest vesszük azokat! „Se' javaslat a' kereskedőség közt nagy figyelmet gerjeszta, mi, ha valósulást nyerhetne, úgy mi ismét felsülhetnénk gabnánkkal. — Marryat kapitány, az ismeretes regényíró, ki a' távol nyugaton utazik, azon gyanuból, miszerint több angol utas példajakint anyagot gyűjtöget Amerika gyalázására, 500 névtelen 's bérmentelen fenyegető 's gunylevelet kapott az amerikaiaktul. A' regényíró ennek következtében nyilvános lapokban igazolja magát minden illyesmi gyanutól 's kikelt az illyenemű üldöztetés ellen.

Texas republica ünnepélyesen visszavoná azon iratát, miszerint szövetségesül az egyesült szabad státusokba fölvetetni kívánkozott.

P o r t u g á l i a.

(A' cortes dec. 9ére összehíva.) Lissaboni hírek oct. 30aig terjednek, szerintük a' portugal cortes dec. 9én gyürend össze, január előtt azonban aligha kerülend valami fontos tárgya vitatás alá; a' cortes ez időelőtti összehívataása azon okból történt, hogy a' sajtó által kifejezett minden párt véleményének elég tétessék. — A' lissaboni hatósági kamra vissza léptét a' kormány elfogadá, melly a' onnal utasítást ada új választásra. — Terceira hg ismét elnöke az állandó haditanácsnak. — Durosnel altábornagy, a' francia király segéde, oct. 23án Lissabonba érkezék, hogy a' születendő hget vagy hgnőt uralkodója nevében keresztvízen tartsa. A' migueli guerillak jődő óta elesendesültek, hihetőleg hegyekbe vonultak új erősítvényekért, honnan rablás végett ismét előzudulandnak. —

S p a n y o l o r s z á g.

(Zajos éj. A' ministerséget erőszakosan megbuktatni szándék. Vértelenek Murciaiban 's Alicanteban.) Novemb. 2ika óta folytonos forrongásban valának az elmék, s' mindenki előre láthatá, hogy 3dikán meg fog zavartatni a' közönség. A' ministeri tanács az egész éjt tanácskozás közt tölté, s' még másnap is együtt maradt. A' katonaságot laktanyákba parancsolák; minden puska töltve volt 's a' katonák minden pillanatban készen állottak fegyveresen fölléphetésre. Des Amarillas marq. parancsot kapott minden nélkülözhető lovas csapatot föllállítani, hogy szükség esetén sükkert szerezhessen a' kormány rendeletének. Aldama tábornok szinte utasítást kapott lovas csapatjával Madridban megjelenésre; úgy azonban, hogy mennyire lehetséges észrevétlenül vezesse be harezosit. Cordova, a' királyné ezredének ezredese, s' Quiroga főkapitány, hasonló parancsot kapának, vagy legalább amazok értelmének megfelelőt. E' szerint tehát a' kormány semmi elővigyázati rendszabályt nem mulasztá el. A' Puerta del Sol körül csoportozatok kezdének mutatkozni. Mozdulataik reggel semmi fenyegetőt nem gyanítottának, esti 6 óra tájban mindazáltal számos bak 's zajosbak levének. Alcala, San Geronimo, 's La Montera utcák tömve valának nézőkkel 's roszakaratuakkal. Esti 7 1/2 órakor több puskalövés vala hallható, s' a' Puerta del Sol néptelenül lön. Először is mintegy 20 nemzetőr, Montalvo fiatal kapitány parancsi alatt, kezdé zendítő szótak hangoztatni, kiáltván: „Éljen a' szabadság! Halál a' ministerekre!“ Egy madridi levelező nov. 3ról így ír ez eseményről: „Esti 10 órakor Madrid valamennyi utcájában dobok pörgének; minden bolt zárva, s' nem tudhatja senki, mit szürendhet ez éj. A' ministerség azonban, melly a' nemzetőrség egy részét 's az egész katonaságot tetszése szerint képes megintézni, hathatós rendszabályi által alkalmasint győzni fog a' népen. A' föllengődiek köztudomás szerint e' zendüléssel csupán a' ministerséget akarják megbuktatni, melly a' cortes föllosztatását fogná maga után vonni. Némelylyek Campuzano urat vélik minisiterelnökségre lépendőnek, mások pedig következő új ministerséget jósának: Vadillo elnök; Narvaez Ferencz, hadminisiter; Capaz, tengerészminisiter; Beltram de Lys, belminisiter; Mateos, pénzügyminisiter; a' jogminisiter még nem nevezék meg. A' clubokban mint mondják, következő nevek állnak ha láljegyzéken: Isturiz, Valera

(az előbbi barátja 's corteskövet), Martínez de la Rosa, Mon, Castro, Someruelles, Salcedo ezredes, Ruiz de la Vega, Aidama tábornok, Valgornera 's Ponzoa. — A' murciai 's alicantei hírek még növelik azon rettegést, mellyben élünk. Lapjaink telve azokról részletekkel. A' valenciai eseményeket oct. 29kén reggel tudák meg Murciaiban. Azonnal több csoportozat alakult, 's minden oldalról zajosan halálukat kívánák a' carlosi foglyoknak. A' hatóságok 's nemzetőrségi tiszték biztosságot nevezének ki, melly a' tartományi kormányzót értesítendő vala a' nép közt uralkodó szellemről. Ez fő juntát nevezte ki a' hatóságból, tartományi küldöttségül, nemzetőri tisztékül, 's azon bírakból, kik a' pört már megkezdék a' carlosi foglyok ellen. E' junta azonnal néhány fogoly agyon lövetését határozá. 30kán reggel a' nemzetőrség fegyvert fogott, 's 9 carlosi fogoly kivégezteték. Hasonló események történtek Alicantében is, hol a' hatóság kénytelen volt a' börtönébenülő két carlosi foglyot kivégeztetni. Cartagenában szerencsére még a' vész kitörése előtt hajókra szállita 800 carlosifoglyot a' hatóság, a' többi 194 pedig, hogy életét megmenthesse, az alkotmányosak soraiba állott, 's Cartagenát elhagyá fegyveres nemzetőrséggel kíséretében. A' mérsékelt pártiak Madridban még mindig Isturiz, Manuel Riva Herrera, 's Mon urak közül ohajtnak elnököt, míg a' föllengősdiek Arguelles 's Olozaga mellett nyilatkoznak. Holnap várják a' galiciai követek érkezését 's aztán azonnal megkezdendő ülését a' cortes. Oraa tábornok Madridba érkezvén azonnal meghívaték a' ministeri tanácsba. Narvaez tábornok holnap hagyandja el a' fővárost, ha ez éj jelenetei meg nem változtatják szándékát; lemondását a' nép nagyobb része nem örömmel fogadá, 's bosszankodtan a' ministerségnek tulajdonítja. A' rémülés e' pillanatban legmagasb fokra hágott. —

(Quiroga felszólítása a' nemzetőrséghez. Beira hgnő 's az asturiai hg személyleírása.) Quiroga főkapitány mult számunkban említett 's a' mostani körülményeket némileg fölvilágító, a' nemzetőrséghez intézett felszólítása így hangzik: „Egy most legközelebb történt esemény, mellyben bizalmatlanságot gondolék látni hozzam 's azon vitéz nemzetőrséghez, mellyet vezérteni szerencsés vagyok, szükségessé tevő a' harcoss sereg felügyelői 's főkapitányi hivatalának a' trón lépcsőjéhez visszatelelt; de ő fölsége, ismervén hűségünket, 's illőleg méltányolni tudván azt, következő parancsot intéze a' hadministerhez; „Ő fölsége, a' kormányzó királyné, elégtűl levén nméltóságod szolgálatával 's hűségével, nem tartá celszerűnek lemondását az új-castíliai főkapitányságról 's nemzetőri felügyelői hivatalról elfogadni, 's nem kélli, miszerint nméltóságod valamint az első hivatal meg tartandja, úgy szinte kész leend a' nemzetőrség feje maradni, mellytől ő föls. teljes bizalommal várja, hogy meghíusítván a' szabadság 's fons. leánya, II. Izabella, jogszerű trónja ellenséginek fondorlatit, ezentul is szaporítandja igényeit azon böcsülésre, mellynek kijelentésére ő föls. által meg vagyok bízva. Isten tartsa meg nméltóságodat. Madrid, oct. 31kén 1838.“ Sietek e' kir. tetszést a' nemzetőrséggel tudatni, mellynek sorsa oly igen számos okkal az enyimhez van csatolva; a' nemzetőrség ő föls. e' bizalomnyilatkozatából a' szabadság egy régi hőse iránt látni fogja, mit várhatnak a' spanyolok anyjától, kinek védelmére, 's leánya, II. Izabella jogainak 's az 1837iki alkotmány föntartására mindnyájan életünket is készek vagyunk feláldozni. Madrid, nov. 1jén; Quiroga.“ — A' boroszlai lapban ezt olvashatni: „Oct. 20án a' trónkövetelő 's Beira hgnő Azcoytiába valának érkezendők. Közlöm itt Önnel Beira hgnő személyleírását, valamint az asturiai hgét is; mikép azt David esempörigazgató kihirdeté azon ígérettel, hogy ezer frankot fizetend annak, ki Beira hgnőt élve vagy halva körömré keritheti. „Személyleírás: 1) Mária infanszó, 35—40 esztendő, kövér, rendkívül barna, arcvonalmi nem jelentők, fekete haj, élénk tekintet, az ajkak fölött gyöngye pöhöly, fekete szemek, portugál szőjétség, férfias arc. 2) az infans, 22 esztendő, középszerűnél nagyobb, hosszudak arc, sápadt szín, kissé kancsal nézés, barna haj, gyöngye testalkat.“ Láthatja Ön már most, hogy illy személyleírás után bizvást nyilvánosan is keresztül utazhatá David esempörkörét az infans és infanszó a' nélkül, hogy valaki rájuk ismerhetett volna. Egyszer mint mondják, éjjel egy mély folyamon kelle keresztül gázolnia a' hgnőnek, melly néhány helyen majd egész állaig ért azon férfinak, ki őt hátán vivé. Egyszer gödörbe lépett e' férfi, 's a' hgnő majd vízbe fult.“ —

(Valencia 's Madrid ostromállapotba helyezve. Managorrit nem bocsátják Spanyolországba.) Lopez tábornok oct. 26kán Valenciát ostromállapotba helyezé. Este egy Murviedrobal jövő zászlóalj egy angol hadihajó Castellonba szállita. 27kén mentek véghez az új nemzetőri tisztválasztások, 28kán pedig több új elfogatás történt, 's a' gyanusok kényszerített kölesönt fizettek, 29kén a' közel falukban történtek elfogatások, 's mind e' mellett egy pillanatig sem volt zavarva a' közönség. A' föllengősdiek örvendnek ez eseményeknek, miket a' gyöngye kormány hallgatva elnézni kénytelen, 's a' minsterség, mint mondják, a' saragossai visszatorló juntát is helyben hagyá, mi rendkívül rossz állapotba helyezé azon 114 tisztet, kik Horcajoban fogva ülnek, 's minlennap kivégeztetésüket várják; oct. 16kán San Miguel tábornokhoz a' carlosi foglyok ellen, mivel kürik: ne nyulna erős rendszabályokhoz a' carlosi foglyok ellen, mivel különben bizonyára azonnal áldozatul esnének Cabrera boszusomjának, ki eddig méltányos bánásmódban részesíté őket. Ha a' kormány minélelőbb meg nem szünteti a' verengzést, véget nem érő kegyetlen vérontás támoand, mert Cabrera csak kedvező ürügyet vár vérszomja kielégítésére. A' föllengősdiek csak vért ohajtnak, de nem sietnek azt csatatéren ontani, hanem fegyvertelen foglyokon gyakorolják vitézségüket, 's ezt is csupán magányos pártezelők elérhetése végett. Nov. 4kén reggel ostromállapotba helyezék a' fővárost. A' zavargást, mint állítják, azon hír rebesgetése is okozá egy részben, hogy Frias hg 10 ezer piastert tulajdonítja el az országos kincstárból veje megszabadítására az ellenség hatalmából. A' kor-

mány még éjjel rendkívüli katonai törvényszéket állita föl a' zendülők elítélésére. Minden a' lehető legnagyobb zavartól rettege, 's ime másnap már egész Madrid lecsöndesült, 's tulajdonképen nem is igen képesek egymásnak megmagyarázni az emberek, mit jelent az egész zavar? A' sok lövés daczára is csak igen kevés szerencsétlenség történt. — Bayonban már minden el vala készítve Managorri csapatjának elfogadására, melly Valcarlos mellett szándékozik átmenni a' határokon; azon pillanatban mindazáltal, midőn már indulni akart, levelet kapott a' valcarlosi alkotmányos parancsnoktól, mellyben tudatja vele, hogy nem bocsáthatja át csapatját a' határokon, mivel a' christinói főparancsnoktól még nem kapott arra szabadságot, ki viszont a' madridi kormánytól sürgeti azt. Managorri tehát várakozni kénytelen a' határszéleken, mi nem legjobb hatást szült sergéné, miután reményei fényesb oldala már ugy is meghiusult. —

(Részletek a' madridi zavarokról. A' királyné ministerség-módosításhoz készül.) A' fegyveres nép közül egy duló csoport a' pénzügyminister házába rontván a' szolgálakat puskalövésekkel kiriasztá, 's a' pénzt, papirokat 's ruhákat magával vivé. Isturiz lakását is megmotozák, de őt magát szerencsére nem találak. Martínez de la Rosa is rejtve tartakozott. Nov. 4kén már szégyenleni kezdé a' nép siker nélkül maradt zajgását 's öikére újabb merénnyel fenyegetőzött; mit azonban nem teljesíté. Fontosb mindazáltal azon körülmény, miszerint Quiroga elpártolt a' ministerektől, 's a' föllengősdiek karjai közé veté magát, részint mivel mögötte 's tudta nélkül elhatározó rendszabályokrul tanakodtak Narvaez tábornokkal oct. 28kán, részint pedig azon épen nem alaptalan félelemből, hogy különben Cantera, Quesada 's Mendez Vigo szomorú sorsára juthatna. Nov. 4kén összehívá a' nemzetőri főbrangu tisztéket 's polgári hatóságokat, 's véleményüket kéré tőlük az ügyek jelen állapotja iránt. Ezek egyhangulag oda nyilatkoznak, hogy olly tökéletesen szabadelmű ministerséget szükség fölállítani, melly a' carlosiakat tönkre zuzni, a' szabadelmők jogait pedig hathatósan ótalmozni tudja, 's hogy Madrid valamennyi lakosa így gondolkodik. Megbizák továbbá Quiroga tábornokot, menne tüstint a' kormányzó királynéhoz, őt a' nép e' véleményéről értesítendő. Quiroga tehát azonnal a' királynéhoz sieté 's ez ünnepelesen ígéré, miszerint tüstint gondoskodni fog olly férfiról, ki új ministerséget alkosson. Quiroga távozta után Pita Pizarro 's Antonio Gonzalez urakat hivatá magához a' kormányzó királyné; tanácskozása sikere mindazáltal még nincsen tudva. Némelyek ugy gondolják, hogy be kellene már előbb várni a' cortes-megnyitást, 's a' többség ottani nyilatkozását, és csak azután ministerség módosításról gondoskodni. De a' föllengősdiek pillanatnyira sem akarják halasztgatni a' mostani ministereket eltávolítását. A' fővárosban már jelenlevő tanácsosok 's követek nagyobb része kéré a' királynét: tartaná még egy ideig fön Frias hg ministerségét 's használjon erőteljes rendszabályokat a' csöndzavarók ellen. A' királyné Moscosa de Altamira urat elnökül, Ezpeleta gr. cordovai püspököt pedig alelnökül nevezé ki a' tanácskamrához.

(Csatateri hírek.) Balmaseda 3 zászlóaljjal 's 400 lóval, miután a' felső Ebron nem léphete át, gyorsan Navarrába vonult, Mendavia mellett szándékozván átköltözésre próbát tenni: de mint látszik, ott sem igensükerülend terve. Villanalefa erősség, Lucena mellett, a' carlosiak hatalmába került, mert azon vitéz lelkész, ki már hazamosb idő óta jó sikerrel védé azt, elég vigyázatlan volt az egész őrséggel a' helységbe menni 's csak 5 embert hagyni az erősség védelmére, kik közül 3 a' carlosiaktól pártolt hozzá, 's most elég gazul tudtokul adák a' carlosiaknak az őrség eltávoztát. A' derék lelkész fogságra jutott. —

Anglia.

(Montreali hírek. Londoni vélemény Durham felszólításáról.) Minden canadai levél oda nyilatkozik, miszerint e' szerencsétlen tartomány nem sokára ismét szomorú történetek színhelye leend. Némely magányos tudósítások szerint Papineau elhagyá Saratogát Hudson folyam mellett Ujyork tartományban 's visszatért Montrealba. E' hír valóságaért nem kezeskedhetni ugyan; de annyi bizonyos, hogy Perrott Montrealban van, kinek fejére nagy díj volt hirdetve 's kít az agyonlöttek közt vélték lenni. Vele egyszermind egy gyujtogató jelent meg, ki számüzve volt Canadából. Azon zendülőket, kiket Durham Bermudába üze, már mindennap várják illető tartományokban. Minden kerületben titkos gyűléseket tartanak a' zendülők, erejüket összpontosítják, és szerencsés sikerrel kerkednek új merényük iránt. A' lakosság hű része naponkint nagyobb rettegéssel tekint a' történendők elibe, 's a' falukon lakók városokra sietnek, épen ugy mint tavaly a' zendület kiütése előtt. Minden józan érzelmű kétségtelennek véli, hogy a' zendülés nem sokára ismét kiütend, még pedig az előbbinél sokkal nagyobb kegyetlenséggel. — Londoni lapok nem gyözik Durham felszólítását magasztalni, de csupán szerkezete tekintetéből, 's mivel az mindent magában foglal, mi a' ns gróft a' világ előtt kimentheti, egyébiránt pedig majd általánosan gáncsolják azt, mivel szerintük semmiféle tisztviselő, bár minő magas legyen is helyzete, egy olly fölzendült tartomány lakosít, kiket határtalan hatalma gyakorlata által csak nem régtett ismét érdemesekké alkotmányyszerű álláspontra, nem jelölheti ki bírakul maga és a' legfelsőbb kormányhatalom között. A' parlamentben kellett volna szólnia így az angol néphez, mert előbb utóbb ugy is az leend tetteinek bírāja. De sértett hűsége nem türheté, hogy olly nagy fényel történt föllépte után egyszerre két rendeletet nyilvánítson, mellyek mindegyike tanusítsa, minő parányi az ő hatalma az angol parlament ellenében. Sokan reménylék, miszerint legalább Durham l. böcsülettel vonandja ki magát e' hinárból, mellyből a' többi urak csak gyalázattal tudtak megmenekedni; a' történet azonban ismét megújítá egy régi tanítását, hogy t. i. ott, hol szenvedély vagy gyöngeség uralkodik a' kormányférfiak keblében, a' legböcsületesb 's legokosb sem kerülheti el a' gyalázatot. 'S most már, fájdalom! elég későn majd egyhangulag megismerik a' lapok, miszerint Canadában többé nem pártigények kiegyealítése, alkot-

mányváltoztatás, vagy visszaélések kiküszöböltetése forog kérdésben, hanem háboru életre halálra az angol 's francia származásu gyarmatosak közt, 's ez esetben már most alkalmasint csak kardél fog határozhatni. Durham nem sokára elinduland Montrealból. —

(Wellington hg balesete. Egy békebíró kemény ítélete. Ünnepmegszüntetés.) Wellington hg nov. 3ikán Walter 's Upper-Deal közt vadászván, egy turjányn keresztül akart ugratni, de lova megbotlott 's a ns hg földre terült, Mahon l. azonban olly gyorsan fölrántá őt, hogy a ló nem sértheté meg, 's Wellington megráznván köpönyegét, fölült lovára 's ismét folytató a vadászatot. — Montgomeryben (Walesben) nem régegy szegény takács a békebíró elibe idéztetek, mivel egy rendőrtisztet szóval megsérte. A békebíró úgy vélekedék, hogy bírói szolgálk ellen intézett minden vétséget 's bántalmat szigoruan szükség büntetni, 's az okbul 100 font sterlingnyi kezességre 's még 50 forintnyi biztosító bírságra ítélte őt; a szegény-takács ezt nem teljesítvén egy évi börtönrre kárhoztaték, pedig neje minden órán várandó, 's három neveletlen gyermeknek anyja. Ez esemény miatt csipős észrevételekre fakadt ki a M. Chronicle. — A kormány parancsa következtében majus 29dike, IIk Károly visszahelyeztetése, többé nem fog a toweri álgyuk kísüetével ünnepeletetni. „S mi tovább, mond a tory M. Herald, nov. 5ikét, a lőporösszeesküvés felfödötetése emléknapiját sem ünneplik már többé a katholikuskok fölszabadítása óta. Ez évben mindazáltal Old-Gravel-Lane szomszédságában egy sereg protestans gyermek tódult össze, 's e' kiáltozás, közt „No Popery! Ne feledjétek nov. 5ikét!“ Guy Fawkes torzképet meghurcolák az utcákon, 's utóbb egy udvarba tértek vele, mellyben jobbadán csak kath. szénvívök 's egyéb napszámosak laknak. Ezeket természetesen rendkívül boszantá e' jelenet, 's azonnal egy kath. gyermek csapat alakult, melly erőszakosan kiragadá a' protestansok kezei közül a' torzképet. A' protestans fiukhoz azonban tartalék segédcapat érkezék, 's most kődobásokkal kezdék meg az ellenséges felek a' harcztot, melly kevés vérbe, de annál több törött ablakba került. Végre a' rendőrség volt kénytelen megszüntetni a' csatát, 's néhány gyermeket a' torzképpel együtt őrházba vinni; hol azonban csak ez utóbbit tarták meg.“ —

Franciaország.

(A' kamrák összehívta. Egy fodrász furcsa örjögése.) Nov. 7ki kir. rendelet következtében a' kamrák f. é. oct. 17ikén fognak megnyitvatni 's az ellenzés hir szerint Odilon Barrot urat szándékozik elnökülájánlásba hozni. — Toulon város majd nyolcz napig folytonos mozgásban volt. Minden Marseilleből Toulonba indult pórnémbor lenyirt hajjal érkezék ez utóbbi városba, ha az olioulesi szoroson utazott keresztül. Az ijedség rendkívüli volt; egy asszony sem merészle már ama' szoroson keresztül menni, hol a' rémitő hajvesztés olly megfoghatlanul szokott véghez menni. Néhány nap előtt (oct. végén) B... k. a. Marseilleből családijával éjjel színt azon szoroson vonult keresztül. Az apa, anya, 's komorna előre menének gyalog, a' gyöngé leány pedig egyedül ült a' kocsiban, melly mintegy 100 lépésnyi távolban követte a' gyaloglókat. Most rögtön előugrik a' szirt mögül egy szakámos, hosszuhaju, rendetlen öltözetű 's iszonyu tekintetű rémalak, baljában zsákkal, jobbában pedig tündöklő fegyverrel. A' rém közelité a' kocsihoz, kinyitá ajtaját, megragadá B... k. a. fejét 's nyírni kezdé haját, mert azon tündöklő fegyver — olló volt, a' még pedig szörnyü nagy olló. A' leány kiáltozására visszajött az apa, 's még épen jókor érkezék, 's megragadá a' rémalakot, kibem egy 8 nap óta eltűnt hajfodrászra ismértek. Örjögése oka különös. E' szerencsétlen t. i. fog nélküli fésűt talált föl 's megtudván, hogy egy parisi hajfodrász ugyanazon találmányra kizáró szabadítékot kapott, megörült, az említett szorosban elrejté magát, 's minden arra menő hölgy haját elvágván zsákjába rejté, mivel gondolá, hogy így majd nem használhatja találmányát a' szabadítékos parisi fodrász. —

(Milah város elfoglalva. Abdelkader szerencsétlensége valósulni látszik.) Toulonbul nov. 9ikén következő telegrafi sürgöny érkezék Parisba: „Constantine, octob. 23ikán. Valée tábornagy a' hadministerhez. A' hadsereg octob. 21ikén Milah várost puskalövés nélkül elfoglala. Az utat 's a' telepvenyt senki sem háborgatá. Most utat építetek a' hadsereg által Constantineből Milahba, egyszersmind megnyitvatván azt is, melly Algirből Milahba vezetend, 's Sétif felé a' vaskapukon vonuland keresztül. Milah és Sétif közt táborzállás fog fölállitvatni e' fontos munkálatok védelmére.“ — Már Oranból is érkezének újabb tudósítások Abdelkader szerencsétlenségéről, mellyek halálát nem mondják ugyan bizonyosnak, de nagy veszteséget tagadhatlanul valósultnak állítják. Az emir legjobban értesült ügyvivői azt hiszik, hogy urok fogva van, 's Tidzini szövetségesei meg akarják őt ölni, ha rendkívül nagy váltságdíjt nem kész fizetni. Abdelkader minden főnhéjázó terve meghiúsult, a' déli arabok és sivatagbeliek nem akarának róla semmit tudni, 's így ott, hol nyílt karu frigyekre 's barátságos városokra vélt akadni, mindenütt fegyveres ellenségek léptek elibe. Bár mi érte is az emir személyét, vesztesége következményi, mint látszik, igen fontosak leendnek Oran tartományban, hol már is mozgalom kezd mutatkozni a' külön pártok közt. Franciaországra most újabb munkásság várokozik, mit annál inkább fog kedvező sikerrel használhatni, ha Abdelkader ellenségével egyességre lépnd.

(Újabb hir Abdelkader viszontagságáról.) A' Toulonnais igen valószínűnek tartja Abdelkader szerencsétlenségét Ain-Maadi előtt, 's így írja azt le: „Abdelkader megbuktát egyik levelezőnk olly körülményesen adá tudunkra, hogy a' hir valóságán nem igen kételkedhetni, különösen azért sem, mivel az a' milianai araboktól származik, kik egyébkint mindig nagyitni szokták Abdelkader győzelmeit, veszteségit pedig palástolgatni. Midőn most halálát jelenték az emirnek, sajnukat fejezik ki veszteségén, melly

veszélyes leend az alig emelkedni kezdett arab nemzetiségre.“ Ministeri lapok is közlik ugyan e' híreket, de valóságukról nem kezeskednek.

(Constantinei telegrafi sürgöny. Abdelkader sorsa még sem bizonyos.) Constantinebul oct. 24ikéről következő telegrafi sürgönyt intéze Valée tábornagy a' hadministerhez. „Sidi Achmet Ben Mohammed Ben el Hadzsi Buzio el Mogranit mejanai kalifává nevezem ki. E' főnök, unokája-Boasis hires mult századi afrikai zultánnak, Milah elfoglaltatását megtudván, azonnal hozzám sieté, 's ma már le is tevé a' koránra a' hűségi esküt. A' király felsőségét most Constantine tartományban a' tunisi hátszékeltül egészen a' vaskapukig mindenütt tisztelik.“ — Abdelkader szerencsétlensége Ain-Maadi előtt nov. 3ikaig Algirban még nem valósult ugyan, de ellenkező hírek sem érkezének róla. — Milah elfoglaltatása ismét újabb tanúsággal szolgálhat arra, mikép a' francia kormány csakugyan állhatatosan el van határozva kiterjeszteni birtokit Afrika azon résziben. Milah, a' romaiak régi Milevuma 's körülötte igen érdekes romokat láthatni 's e' szerint tág mezőre találandnak ott a' francia régiségbuvárok. —

(A' választásjavítási ügy.) A' Siécle nagy hibául tulajdonítja a' kormányának a' választásjavítási kérelem elleni küzdést, mert az ország bizonyosan nem méltatná olly általános meleg részvétre ez ügyet: ha jogát olly keményen nem látta volna kétségbe vonatni a' kormány által. A' Constitutionnel így szól e' tárgyról: „Mi teljességgel nem vagyunk pártolói az általános szavazati jognak, 's ha vitatás alá jőne azon kérelem alapja, melly a' nemzetörség közt aláírás végett kering, nyiltan kimonandók, miszerint az abban fölállitott kívánatokat senki nem teljesítheti, ki a' juliusi kormányhoz híven ragaszkodik. Mivel azonban valamennyi nemzetörnek választáshoz bocsátását őszintén senki nem kívánhatja, ugy az látszik bizonyosnak lenni, hogy csupán napirendre szándék hozni a' választási kérdést. Mi tehát ennek következtében csak ezt kívánók: minden választás a' megye főhelyén menjen véghez, hogy a' szavazók személyes érdekinek hatása esökkenjen; továbbá: hatáskörében törvényszéki elnököt ne lehessen megválasztani, 's a' követek ne viselhessenek az üléssidő alatt egyéb díjjal összekapcsolt hivatalt.“ —

Németország.

(A' hessz RR gyűlése 's a' nhg trónbeszéde.) A' hessz (hassziai) RR. gyűlése nov. 3ára volt összehíva; a' 2ik kamra 5én tartá előkészületi, gyűlést; elnökségre fölterjesztett tagok közül a' nhg Eigenbrodtot elnöké nevezé ki. Az országgyűlés ünnepélyes megnyitvatása nov. 7én délbem 12 órakor történt, ez alkalommal mondott trónbeszédében a' nhg meggyőződését fejezé ki, miszerint az ország jólléte a' mult gyűlés határozati 's rendszabályi fogantatásaita által tetemesül növekedék a' béke üdvös zászlója alatt. A' pénzügyi állapot 's az adok fizetése igen megnyugtató. A' szorgalom, főleg a' földészet, naprul-napra élénkül; a' községek adóssági kevesbülnek 's az egyesek építkezései nyilván tanúsítják a' közjóllétet. Fenyítő törvénykönyvet bocsátand a' RR. tanácskozása alá. „A' közelebbi pénzügyi időszak költségetveszté, így zárja a' trónbeszédet, első napokban át fog Önöknek nyujtatni; egyebiránt a' többi előterjesztvények nem olly terjedelműek, miszerint ismérve Önök munkásságát, az országgyűlési munkálkodások gyors menetét ne reményleném. Végzetül biztositom Önöket uralkodói jóakaratomrul.“

(A' hildesheimi népzajgás. A' kölni érsek irata a' porosz királyhoz. Schiller képszoobra kész. A' hannoverai ügy a' német szövetségi gyűlésnél elhalasztva.) Hildesheim városban néhány alsó rendü polgár Lüntzel jogtanácsos ablakit beveré, mivel a' német szövetségi gyűlésnek benyujtott hildesheimi sérelmik szerzője volt 's ez által akarák kifejezni nem tetszésüket ellenzése miatt. A' kir. katonaság közbejárultára oszlának szét a' zajoskodók; a' törvényszék már elkezdé e' tárgyban vizsgálatit, a' kolompokokra fenyíték vár. — Azon irat, mellyt a' kölni érsek már augusztusban intéze a' porosz királyhoz, lényegesen következő: „Már majd év óta tartnak itt Mindenben fogva; törvénytelenül gátoltatom itt érsekseggem igazgatásában, holott kötelességem ezt megkívánja. Lélekismérem igen nyomasztva érzénem, ha tovább is hallgatnék. Kegyelmet nem, csak igazságot kívánok. Fölségedet igazságos királynak nevezik; reménylen tehát, miszerint kérelmem annál inkább nyerend kihallgattatást, mert kilencz hónap óta fogoly vagyok, a' nélkül, hogy tudnám, miért tartanak itt fogva engem, mint vétkest, a' nélkül, hogy bíraim előtt megjelennem szabad lenne. Azon esetben, ha fölségednél kérelmem kihallgattatást nem nyerend, kénytetve érzem magam a' német szövetséghez folyamodni, melly, meggyőződésem szerint, azon szent kötelesség iránt van megbizva, hogy a' szövetség köriben minden elnyomatást 's törvényszégest akadályoztasson. Mi személyemet illeti, még tovább is képes vagyok Jesus Krisztus iránti szeretetből eltűrni a' fogságot; de mivel meg vagyok győződve; miszerint a' kölni érseksegbüli távollétem alatt ott dolgok történhetnének, mellyek szent vallásunkra káros befolyásuak lehetnek, e' nézetből indulva ki kötelességemül tartom fölséged előtt a' végett esedezni, hogy ügyemben valahára bírot kaphassak! 's a' t.“ E' levelet a' Gazette de France közli először, utána a' müncheni polit. lap, azon megjegyzéssel, miszerint ezt valódinak nem tarthatja. — Münchenben nov. 10én este 7 órakor meglátogták a' király 's királyné a' kir. érczöntő-gyárt, hogy ott Schiller képszoobráat kivilágítás mellett megtekinthessék. A' homalyos világ ragyogó napfényre változott, melly görög róttüzbemént át, és a' szobrot égő ércz alakjában tünteté föl. A' költő képe, mint légi alak tűnt elő, fölszállva a' szobor-öntőből. — Egész bizonyossággal hírlik, miszerint a' hannoverai ügy feletti tanácskozás a' német szövetségi gyűlés előtt jövő tavaszig elhalasztatott. A' hannoverai követésgyűlési követ a' szünnapok beálltával visszatérnd Hannoverába. —